

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24-	v upravnemu prejemaju:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	četr leta	5:50
četr leta	2-	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v nitičju levo), telefon št. 34.**Znamenje časa.**

Oporoka Ivana Fabjančiča je zanimanje vredno znamenje časa in dobro bi bilo, če bi naša duhovščina uvaževala ta gotovo ne nameravani opomin.

Ivan Fabjančič je bil preprost človek, ki je vse svoje življenje mnogo delal in malo filozofiral. Preprost je bil in veren. Vsako jutro je šel k maši, vse cerkvene prepiske je vestno izpolnjeval in svoje globoko versko prepričanje je najbolje posvedočil s tem, da je z dejanjem pokazal, kako je umet naik o ljubezni do bližnjega. Iz te ljubezni je imenoval reševalko slovenske mladine, dnužbo sv. Cirila in Metoda, za svojo glavno dedinjo, je volil znatne vsote za reževe v vseh okrajih, koder je bil znan in povrh je volil tudi primeren znesek za maše.

In ta mož je v svoji oporoki zapisal besede, ki morajo zaboleti vso duhovščino in ki se glasejo:

»Vse te zapušenost in darila za reževe po c. k. sodniških okrajih in občinah prosi zapustnik in priporoča, da te darila dotični občinski odbor ali občinski može po svoji vesti med reževe razdelijo, takoj vse po sprejemu denarja. Nikakor pa ne dovoluje in dopušča zapustnik Ivan Fabjančič, da bi ta denarna darila od reževez kakemu duhovniku se izročilo in zaupalo, ali da bi ga iz farovež župniku delili. To bi bilo in nevernosti, da bi potem mogoče liberalni in demokratski berači bili prikrajšani ali celo nič ne dobili.«

Zdi se nam, da mora ta določba Fabjančičeve oporoke zaboleti duhovščino kakor udarec z biehem.

Kadar pride človek v tista leta, ko začne misliti na ločitev od sveta, tedaj je nadavno že umirjene krv in gleda na ljudi in na stvari s hladno prevdarnostjo in brez predsedkov. Ko je Ivan Fabjančič zapisal zgoraj navedeno določbo, se je zavedel, da stoji že prav blizu groba. Tri meseca po sestavi oporoke je bil že pokopan. Ko je sestavljal svojo oporoko, mu je smrt takoreč že gledala čez ramo, misil je takrat tudi na svojo dušo in ravno takrat je zapisal, da duhovnikom niti za reževe namenjenega denarja ne zaura, in da nikakor ne dopusti, da bi se razdelitev ubožcem namenjenega denarja poverila duhovnikom.

LISTEK.**Velik načrt.**

(Konec.)

»Ne, ne, že vem! Jaz grem k bogatuemu Abrahamu, in Ti me spremiš.«

Gospodična Brigitica je imela polne oči solz, in žalostno se je lesketa črna svila njenega kralja.

»Taka čast, kaj mi je naklonilovaš poset, gospod doktor,« je vprašal bankir Abraham gospoda Baltazarja.

»Malenkost, malenkost, vidite, gospodični je umrla teta, ki ji je zapustila vse svoje ogromno premoženje, in dokler ni rešena zapuščinska tožba, bi vi šli na roko — «

»To se razume, gospod doktor, saj se poznamo,« se je smehljal Abraham.

In Brigitica se je žalostno solzila. Toliko solz je privrelo na dan, da je moralta utoriti v njih radost njenega srca.

Zapustila sta bogatina in se vrnila na dom k gospodični. In tam na kanapeju je s poljubi izbrisal gospod, mladi in galantni, vse solze in žalost gospodični Brigititi s čela in lie in oči.

»Jaz pa mislim vseeno, da si boš moralna navsezadnjene omisliti kakega soproga, na primer mene,« je dejal

Težka obsodba je izrečena s temi besedami, toliko težja, ker je govorito, da niso vsi duhovniki enaki in da je tudi v duhovskem stanu debiti častivrednih ljudi. A kakre skušnje je moral imeti Ivan Fabjančič z duhovščino, da jo je nekako v smrtni urki tako strahovito obsodil.

Vera peša! Tako se sliši vsak čas. S to frazo hočejo duhovniki povediti, da gineva njih ugled in da izgubljajo zaupanje pri ljudeh. V takoli je fraza »vera peša« opravičena. Duhovski ugled — kam je izginil? Zaupanje v duhovščino! Ivan Fabjančič duhovnikom še beračem namenjenega denarja ni zaupal!

Ta oporoka Ivana Fabjančiča je ravn znamenje časa. Vsak stan ima tisti ugled, ki si ga zaslubi s svojim delovanjem in s svojim življenjem. vsak stan uživa toliko zaupanja, kolikor si ga pridobi. Naša duhovščina, ki ni več ne pospeševateljica kulture, ne oznanjevalka etičnih naukov krščanske vere, ampak samo dekla politične organizacije, je na potu, da izgubi zadnje ostanke nekdajnega ugleda in zaupanja. Ivana Fabjančiča oporoka ji kaže, kako daleč je že na tem potu.

Iz Cmureka v Maribor.

(Cež Marijo Snežno, Sv. Jakob v Slov. gor., Jarenino, Marjeto, Pesnico, Leiteršperk.)

V št. 287. lanskega »Slov. Naroda« smo se pečali s prometnimi zvezami v kotu Maribor - Št. Ilj - Cmurek; videli smo, da močno pospešujejo germanizacijo. Danes hočemo omeniti drug, v tukajšnji narodni obrambi nič manj važen faktor, namreč gostilničar.

Vedno gosto nasejana s krčamini na tista cesta: šele na koncu, čez uro pride do prihodnje, pri »Kauca« (Občina Somarta). Gostilničar je sicer zvest naročnik »Slov. Gospodarja«, prijatelj duhovščine, — a s svojimi otroci govoriti ed'no nemško. — Sedaj pa treba hlače zavihatih tabla: Gemeinde Wölling nam pravi, da smo na križišču Velke, Somarta in Ploderšnice. Ce je lovski dan, srečamo nadučitelja nemške šole s Sladke gore. Ljudje nas pozdravljajo z »Guten Tag«, če imamo ovratnik, sicer pa z »dobar den«. Na levini desni so vinogradi emureških gostilničarjev in trgovcev. Čez pol ure pride do gostilne župana na Ploderšnici. Napis »Gasthaus« nas pozdravlja od daleč. Občina Ploderšnica s Somartom je šele nekaj let ločena od Št. Jakoba, Nemca nima nobenega, a v županovi gostilni hosti slišali modrovati tajnika »Tinča« (bivši orožnik): »Sprechen Sie doch deutsch, da Ploderšberg schon an der Mur liegt, folglich deutsch ist.« Možak germanizira dosledno Ploderšnico, župan in odborniki znajo komaj brati in sebe podpisati. »Tinč« pa je še »kmečki dohtar« in še tajnik v občini »Gaštoreju« pri županu Koserju. Poprej je bil še tajnik pri Št. Jakobu in v Vuhovskem dolu. Mož je precej dobro znan s Cmurečani Mariborčani in na Ploderšnici sočita z bivšega žandarja precej ugoden. Če pridejo slovenske vloge na

spod strogo prepovedal slovensko govoriti. Takoj na desnem bregu Mure je pri mostu enako zagrizena nemška gostilna, kjer ga vozniki »šnopsajo«. Tudi na bregu je nemška gostilna, kamor zahajajo Cmurečani kegljati. Tu govorijo samo z otroci s - usko.

Nato se vije cesta pol ure ob graščinskem gozdu, da pride do »Gasthausa zur neuen Strasse«. Gostilna stoji kraj gozda in je ena izmed onih, kjer se lahko v eni noči zapije in zaigra vola, konje in posestvo. Taki gosti so redno na razpolago. Šnops in vino se tukaj dobesedno »žere«. Voznike treba ponavadi nezavestne in s praznim žepom spraviti na voz. Ljudje si že pripovedujejo čudne zgodbе: Pijane so položili na sneg, ko so ga obrali itd. Gostilničarka čaka na cesti in vabi, seveda brhke natakarice se ne manjka. Cmurečani napravljajo semkaj »Sonntagsausfluge«.

Ravno gosto nasejana s krčamini na tista cesta: šele na koncu, čez uro pride do prihodnje, pri »Kaucu« (Občina Somarta). Gostilničar je sicer zvest naročnik »Slov. Gospodarja«, prijatelj duhovščine, — a s svojimi otroci govoriti ed'no nemško.

Sedaj pa treba hlače zavihatih tabla: Gemeinde Wölling nam pravi, da smo na križišču Velke, Somarta in Ploderšnice. Ce je lovski dan, srečamo nadučitelja nemške šole s Sladke gore. Ljudje nas pozdravljajo z »Guten Tag«, če imamo ovratnik, sicer pa z »dobar den«. Na levini desni so vinogradi emureških gostilničarjev in trgovcev. Čez pol ure pride do gostilne župana na Ploderšnici. Napis »Gasthaus« nas pozdravlja od daleč. Občina Ploderšnica s Somartom je šele nekaj let ločena od Št. Jakoba, Nemca nima nobenega, a v županovi gostilni hosti slišali modrovati tajnika »Tinča« (bivši orožnik): »Sprechen Sie doch deutsch, da Ploderšberg schon an der Mur liegt, folglich deutsch ist.« Možak germanizira dosledno Ploderšnico, župan in odborniki znajo komaj brati in sebe podpisati. »Tinč« pa je še »kmečki dohtar« in še tajnik v občini »Gaštoreju« pri županu Koserju. Poprej je bil še tajnik pri Št. Jakobu in v Vuhovskem dolu. Mož je precej dobro znan s Cmurečani Mariborčani in na Ploderšnici sočita z bivšega žandarja precej ugoden. Če pridejo slovenske vloge na

občino, jih Tinč vrne. Na občinskih tablah beremo samo: Gemeinde Ploderšberg in še celo z nemškimi črkami pisano.

Na drugem hribu, na Hlapju, nas je osrečila nova zvezda: Nemčur Grah od Marije Snežne je razkosal veleposestvo in otvoril gostilno. Pomagal mu je pri tej kupčiji, kot že pri marsikater drugi emureški advokat dr. Schorman. Kaj ko bi bil v tem konsorciju še tretji? Ko smo brali v letosnjih Mohorjevih »Pravovest« Cankarjevega »Krčmarja Elija«, smo se spomnili Graha. Da bi ne šlo Hlapje isto pot, kot jo je šla dolina Osojnščika! Pred kratkim je bila na nedeljo »muzika«, še v torek pa je ležalo vse polno pijancev po brezmejnih grabah in tratah. — Hlapje rodil v občini Sv. Jakob najboljše vino.

Cež pol ure smo pri Št. Jakobski cerkvi na zidanem cesti. Tu je samo ena gostilna, župana Peklarja. Župan Peklar je bil izvoljen kot Slovenski proti prejšnjemu nemčurju in veliko veselje je takrat vladalo pri Št. Jakobu. Možnarji so pokali — pri zadnjih volitvah v mar. okrajinu zastop pa je ravno ta župan največ pripomogel, da smo propadli. Malo naprej imamo gostilno njegov brat, pri tem so Št. Jakobski narodniki po obč. volitvah pili »likof«, sedaj pa sedi v okr. zastopu kot zastopnik nemčurje. Pridemo v občino »Vuhovski dol« (Jarenina), kjer je prva gostilna pri Perdičku. Tudi ta gostilničar je dober kristjan, gostitelj jareninske duhovščine in zvest prijatelju »Slov. Gospodarja« — a ko je bilo treba pri zadnjih obč. volitvah vreči nemčurske župana, se je možak odpeljal zražaj v mesto. Blizu je gostilna nemčurske župana v Vuhovskem dolu: Schantels Gasthaus u. k. k. Postablage. — Žejni že postanemo, predno pride do nove gostilne: Einkehr-Gasthaus zur Kunstmühle. (Občina: Sv. Marjeta ob Pesnici.) Gostilničar Ferk je preživel svojo mladost pri Št. Jakobu, teda »mit deutsche Sprache ganze Welt.« »Štajerc« ne more prehvatali. V njegovi hiši je nastanjen tudi nemčurski trgovec in mizar.

Table ob cesti nam kažejo »nach Marburg, St. Egydi itd.«, ena pa pravi: »Proti Pössnitzu je zaprto.« — »Gemeindeamt Pössnitzhofen.« Upamo, da bo novi obč. odbor v najkrajšem času odpravil. Tudi otokščina tabla je nemška. Pisano

»Ah, ta nezvesta ljubica! In jaz sem mislil in mislim zmiraj samonate. Ti twoji črni laski, ki se svetijo kakor demanti v kroni zamorskega kralja, bodo zaljšali torej blazino Tvojega nevrednega Baltazarja. Ah, in on je tak cigan —«

Gospodična Brigita se je razjokala.

»Zakaj te ni bilo pri meni, predragi moj! Ti bi me obvaroval težke nesreče. Nisem vedela poprej, kako Te ljubim; zdaj pa, ko je prepozna, padajo grenke solze na moje dekliske prsi. Ti, zame večno izgnubljeni —«

Gospod Anton je objel mično daimico v svoje naročje in govoril:

»Utolaži se, Brigita, ni še vse izgnubljeno. Zakaj jokaš tako pretresljivo, da bi se smilila skoraj kamnun? Povej, kaj mi je storiti, da Te rešim iz neusmiljenih rok Tvojega kraljolika —«

Hladno se je zasmajala, vstala in šla na delo.

Ni ostromela, ko je nekdo potkal na vrata.

»Kako sem te pričakovala težko, dragi Marijan! Saj veš, kaj se je zgodilo: Teta mi je umrla, in zdaj sem nevesta.«

»Slišal sem, ljubica moja, in zdaj ne vem, ali ti naj izrazim sonje, ali ti naj čestitam.«

»Pomiluj me, predragi moj, jokaš z meno! Sedaj je konec moje sreče. Ti ne veš —«

»Kaj ti je, Brigita?«

»Nikoli nisi vedel, in nikdar bi ne izvedel. Pa me nisi našel v tem trenotku, ko je prepolno žalosti moje

»Slovenski Narod« velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	K 25-	za Nemčijo:	celo leto	K 28-
pol leta	13-	6:50	za Ameriko in vse druge dežele:	celo leto	K 20-
četr leta	2:30				
na mesec					

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

pri mostu čez Pesnico na drugi strani je »Gasthaus des Staudechere. Pred par leti je bila še Staudegerjeva gostilna. Gostilničar je brat onega »Kauca« iz Šomarta ki govorí z otroci samo nemško. »Gostilnac« je dal zbrizati, Staudegerjeva pa je uradno spremenil v Staudechere.

In tako smo prišli v Leiteršperk. Pred desetimi leti je bil še praznen, le tu in tam je samevala kaka gostilna, danes pa jih je 8, vse polno trgovin in obrtnikov, parni milni, — vse nemško ali nemčursko, vse je odvisno od Slovencev — a ne enega slovenskega napisa. — Gasthaus, Gemischtwarenhandlung, Obsthandlung, Tischler, Schuster, Schneider, Sattler itd., če pa vstopiš v lokal, slišiš samo slovensko. — In hiše vstajajo, vile zidajo, kam gre naš denar? Quousque tandem? Sprejaj je Maribor, zadaj Pesnica, še daje zadaj pa so naši ljudje, ki tockajo po blatu in pijejo . . . A. R.

Italijansko - turška vojna

Nemec in menda sploh edini Nemec v podružnici. Namestnik njegov je Žvižaj, seveda pristen German, ker je v Petrovčah doma. Moža so še ob državnozoborskih volitvah neki nemškonacionalni fantalini oklofutali, ker je zkalicjal »Živio Roblek«, danes je pa bundovec. Najlepše pri tej podružnici je to, da ima za zapisnikarja nekoga Kompana, ki reverž sestro črk ne pozna. Tudi zna izvrstno nemški, saj je pri Slovenjgradcu doma. Tudi drugi odborniki in večina članov je Kompana vrednih. Ako pride kak »tovariš« iz Dunaja k njim in bi hotel z njimi nemški govoriti, bi se čudil, kaki ljudje se dobev v nemški železničarski zvezi. Mnogi so pristopili k temu društvu, ker se jih je zapeljalo in pravilo, da gre za stanovske koristi železničarjev. Take bo treba podučiti, da »Reichsbund« ni nicesar drugega kot politično nemškonacionalno društvo, ki mu je narodnostna hujskarija prvo, stanovske zadeve železničarjev pa zadnja briga.

Iz Celja. Izvrševalni odbor narodne stranke je sklenil prirediti prihodnji praznik in nedeljo po Sp. Štajerskem več shodov, na katerih se bo govorilo o položaju v Štajerskem deželnem zboru. Podrobnosti poročajo pravočasno.

Zgodba — seve iz kozjanskega okraja. Iz Kozjega poročajo: Med težakom Jožefom Jurakom iz Bistriče in njegovim svakom Antonom Ursičem je tlelo že dalje časa hudo sovrašto. Na Štefanovo je vdrl Jurak v vinsko klet svojega svaka in je razbil tam sodček vina; 120 litrov dobre letotanje kaplje je steklo po tleh. Na to je vzel iz vrge pri stiskalnici kamen, 8 centov težak in ga je zvalil s pomočjo kakega dobrega prijetnika na prosto ter spustil po vinogradih, da se je kotal v dolino in potrl mnogo trsa. Končno je razbil svoji materi dva polna soda vina. Skupno je nad 1000 K škode. Junaku so zaprli.

Iz Gradea. Po uradnem izkazu z dne 30. decembra je še razširjena kuga slinavka in grintavka (kuga na gobu in parklih) v sldečih spodnještajerskih občinah: v Bačni, Grajski vasi, Vršenski, Braslovčah, Št. Jurju ob Taboru, Gomilskem, Jeronimom, Kokarijih, Ljubnem, Lučah, Novi Štifti, Gornjem gradu, Št. Pavlin, Mozirski občini, Prekonji in Rečici. V oči rada, da so tudi ostale živinske kuge na Sp. Štajerskem razmeroma močno razširjene. Ljudje vse premalo pazijo, na drugi strani pa tudi niso podučeni o obrambnih sredstvih. Poljudna živinozdravniška predavanja vsaj v vseki fari bi bila tako umestna.

Iz Gradea. Deželni davek na vrednostni prirastek zemljišč so sklenili na Tirolskem in je dobil zakon že cesarjevo sankcijo. Ta davek bo podvržen tudi občinskim dokladom. Bi bilo umestno tudi na Štajerskem, kjer delajo številne s prodajo in nakupom zemljišč po mestih, neposrednih oklicah mest, ob železničnih itd. neovirano velike dobičke, deželne in občinske blagajne so pa prazne! Odbor.

Kolki v prid »Pedpornim visokošolskim fondom« se prodajajo v trafiki v Narodnem domu, kar tem potom najljudneje naznana slavnemu občinstvu »Klub napr. slov. akademikov v Celju«.

Vsem prošnjikom za lanske letnike slov. časopisima naznajamo tem potom, da so se isti na tozadevne prošnje že razposlali in se na pozneje došle dopise žal ne moremo več oziрат! »Klub slov. napr. akademikov v Celju.«

Horoško.

Nezgoda na ledu. Na spodnjem Sentlantskem jezeru, ki ima vselej nenavadno lepega in primeroma topela vremena le slab led, se je zgodila na Silvestrov dan nezgoda, ki bi lahko imela za posledico veliko nesrečo. Ta dan se je drsalo na ledu več ljudi, led se je vdal in 30 oseb, odrasli in otroci, je padlo v vodo. Ker pa je jezero na enem kraju zelo plitvo, se je posrečilo vsem, tudi otrokom, da so se rešili. Mnogo bolj resen slinaj se je zgodil na jezeru pri Sv. Magdaleni, na katerem so se ljudje isti dan drsal. Kolikor je dosedaj znano se je vdrl 5 oseb, od

Prava in neprava ljubezen. (Povest. — Spisal Blaž Pohlin.) (Dalej.)

Pot ga je pripeljala najprej skozi travnik, poln evetlic. Sedmič je že iz prve mladosti ljubil cvetlice, zato je takoj segel zdaj sem, zdaj tja in kmalu imel ličen pisan šopek v roki. Prevezal si ga je z močno travo in ga zadovoljno ogledoval. Pomislil je, ko bi stopila zdaj preden lepa deklica, pa bi ji ga dal. Pa prav lepa bi morala biti, taka, da bi jo prvi hip poljubil in da bi se mu zato prisrečno zasmajala. Spomnil se je briske birtovske hčere Anice, ki mu je govorila na dušo pred dobre pol ure in dejal si je, da bi njej tudi dal ta šopek. Seveda le za poljub, kar brez nič pa ne!

Stopil je v gozd. Pot je bila sprva strma, da bi se bil kmalu v koleno lahko ugriznil, nato je pa šlo po ravnen kot po državni cesarski cesti. Sedmič se je v prijetnem hladu, ki mu je od vseh strani objemal telo, počutil tako srčnega, da je veselo zaukal in vrgel klobuk kvišku, da bi mu bil skoraj obstal med košatim bukovim vejevjem.

Ni hodil dolgo, ko se prične svetičiti gozdna mračnost; še par korakov in pred njim se odpre krasna trata,

želni denar, ako ga lahko dobi? Klerikalci so res že napol blazni, ako hujskajo naše kmete k taki samomilni taktiki. To je »ljudska« politika, da se Bogu smili! Bogati in vsem dobrim zalceni duhovniki se ve ne čutijo njene škodljivosti, kmetje pa nimajo pri »Kmečki-zvezci« že zdavnaj nobene besede več! Mariborska »Straža« je napravila zaradi (letos sicer prvič izdanega) koledarja štajerske kmetijske družbe veliko afro. Priznati je treba, da je bila velika neokusnost govoriti v koledarju o barvah Vsenemčije in potvrditi deželne barve vojvodinje Kranjske — a zato bo dobil koledarjev urednič že svoj primeren nos. V ostalem pa je ta koledar zadeva, ki se nas prav malo tiče. »Straža« bi imela veliko povoda, ga bi se nad svojo najožjo bližino razburjala zaradi veliko bolj kričeli in Slovenscev se bolj tikajočih stvari. Kmetija družba štajerska bi bila izdala letos tudi slovenski koledar, a se je oglašilo med našimi kmeti ranj tako malenkostno številce naročnikov, da se ga ni slačalo tiskati. Čemu torej vpiti nad Nemci, če imajo nekaj, kar si sami plačajo? Našemu dobremu in vernemu ljudstvu zadostuje še vedno Leykamov »Neuer Banernkaler« — in to je žal stno dovolj.

Za IV. narodno zbirko »Kluba slov. napr. akad. v Celju« je došel še sledenči prispevki: Gornja Radgona (pravnik Žani Vrečer): 12 K 90 v in Vuhred (abs. trg. akad. Ivan Pahernik): 15 K; prisrčna hvala! Hrastnik (edč. Lojzika R. Š) že pred razdelitvijo zbirke vposlala 56 K. Dosej še nismo prejeli niti prispevkov, niti praznih nabiračnih pol iz sledečih krajev na Sp. Štajerskem: Artiče, Arja vas, Bočna, Brezno, Cven p. Ljutomeru, Dobrno, Dramlje, Fram, Frankolovo, Globokop p. Brežičem, Hajduso, Gotovlje, Gradič, Grobelno, Hajdin, Hoče, Kozje, Lembah, Ljubčno, Maša Nedelja, Maribor, Petrovče, Pilštajn, Planina, Podčetrtek, Polzela, Radeče, Rače, trg Rečica, Ribnica na Pohorju, Rogatec, Ruše, Sv. Kriz p. Ljutomeru, Sv. Lovrenc nad Mariborom, Trbovlje, Velika Nedelja, Videm, Vitanje. Zidan most in Zalec. Tudi iz Ljubljane še niste vrnjeni dve poli! Prosimo, da nam prizadete osebe izkazajo vsaj to uslugo, da nam vrnejo prazne pole!

Odbor.

Kolki v prid »Pedpornim visokošolskim fondom« se prodajajo v trafiki v Narodnem domu, kar tem potom najljudneje naznana slavnemu občinstvu »Klub napr. slov. akademikov v Celju«.

Vsem prošnjikom za lanske letnike slov. časopisima naznajamo tem potom, da so se isti na tozadevne prošnje že razposlali in se na pozneje došle dopise žal ne moremo več oziрат! »Klub slov. napr. akademikov v Celju.«

Horoško.

Nezgoda na ledu. Na spodnjem Sentlantskem jezeru, ki ima vselej nenavadno lepega in primeroma topela vremena le slab led, se je zgodila na Silvestrov dan nezgoda, ki bi lahko imela za posledico veliko nesrečo. Ta dan se je drsalo na ledu več ljudi, led se je vdal in 30 oseb, odrasli in otroci, je padlo v vodo. Ker pa je jezero na enem kraju zelo plitvo, se je posrečilo vsem, tudi otrokom, da so se rešili. Mnogo bolj resen slinaj se je zgodil na jezeru pri Sv. Magdaleni, na katerem so se ljudje isti dan drsal. Kolikor je dosedaj znano se je vdrl 5 oseb, od

katerih so je posrečilo trem, da so se redili, med tem ko sta neki deček in neka deklica utonili.

Primorsko.

Iz politične službe. G. Evgen Zupančič, e. kr. namestnički koncipient v Gorici, je imenovan okr. komisarjem.

Iz sodne službe. Premeščeni so: deželni sodni svetnik in voditelj okrajnega sodišča v Motovunu Silvij Tušah v Koper, sodnika dr. Anton Abram iz Rovinje v Kormin in dr. Alojzij Gradnik iz Vodnjana v Gorico. Imenovani so: okr. sodnik deželnega sodišča v Trstu dr. Silvan Sincovich za deželnosodnega svetnika v Rovinju, sodnik in voditelj okrajnega sodišča v Pulju Spiridijon Peručić za deželnosodnega svetnika ravnotam, sodnik dr. Diego Ziegler v Gorici za okrajnega sodnika ravnotam in sodnik dr. Peter Čaneva za okrajnega sodnika na deželnem sodišču v Trstu. Namestnik državnega pravdnika dr. Edmund Zumin v Trstu je imenovan za državnega pravnika ravnotam.

Iz finančne službe. Davčni oficijal v Gorici Emerik Tomič je imenovan za davčnega upravitelja v IX. činovnem razredu, davčna asistenta Amadeja Orbanicha in Maksimilijana Percovich pa za davčna oficijala v X. činovnem razredu vsi v Gorici Komisariji finančne straže II. razreda Ivan Naglič, Alojzij Ponton, Josip Logar, Fran Kapler, Ludvik Polagnoli in Alojzij Gerbitz so imenovani za finančne komisarje I. razreda v X. činovnem razredu »ad personam«.

Goriški deželni zbor. Goriški deželni zbor bo sklican za 11. t. m. Pričakovati je zanimivih dogodkov. Volitev župana v Kožbani. Prvič bi se bila moralna vršiti volitev župana v Kožbani dne 23. decembra l. l. toda volitev je ostala brezuspešna ker so nekateri starešine obstruirali. Temi starešinam, ki niso prišli k seji, je okrajno glavarstvo naložilo kazen po 50 K. K drugi volitvi, ki se je vršila 30. decembra l. l. so prišli starešine polnoštevilno ter so bili izvoljeni za župana Anton Molar, za podžupane pa Martin Kabai, Anton Stakola, Fran Erzetič in Kristjan Mavrič.

Iz ženskem učiteljščevem v Gorici je razpisano mesto zgodovinarja. — Zadnji vložni termin za prošnje je 29. februar.

Iz tržaške okolice. »Slovenski Dom«, ta najboljši in najcenejši napredni slovenski tednik, je razširjen že tudi po tržaškem ozemlju. Res je, da je ta list namenjen v prvi vrsti za Kranjsko ter prima tudi največ novice ed tam. A to nas ne sme motiti, da ga ne bi naročali tudi tudi tržaški Slovenci. Znano je namreč, da so v n katerih vseh v tržaški okolici — ne v vseh — nastavljeni silno fanatici duhovniki, katerim se dozdeva naša okolica premalo klerikalno. Zato pa skušajo ljudstvo pridobiti na svojo stran s pomočjo raznih misijonov, s širjenjem klerikalnega čitaliva, s pospolnicami, z Marijinimi družbami itd. Jako se motijo vsi oni, ki misijo, da tržaška okolica ni teren za klerikalne eksperimente ter se tolažijo s tem, da je ob svojem času v Trstu izhajajoča klerikalna »Zarja« zaspala. Ne pomislijo pa, da s poleto se skoči višje nego iz mesta tik skakalnice; ne pomislijo, da bomba vržena iz daljave bolje učinkuje, karče se jo vrže od blizu. Ravno tako so se zagnali sedaj klerikalci izven Trsta potom nekega drugega klerikalnega lista, ki nosi sicer drugo

je brenčala okrog glave. Videti je bilo, da ji tuječovo vprašanje ni bilo nič manj neljubo kot odpodena muha, ko je odgovorila:

»Ali vas to kaj zanimal?«

»Morebiti pa!« je rekel Sedmič in se vsebel v travo, nedaleč od deklince, »zdzaj ko bomo tako bližnji sodi, se moramo vendar poznami.«

»O, seveda!« se je nasmehnila deklica in pogledala tujača, tega vstave, ki bi rad izvedel reči, ki mu niso nič mar! Ker ji pa podoba mladiceva ni bila zoperna, nasprotno, zdel se je eden in postaven, zato mu je odgovorila:

»Pri Jevševu se pravi pri nas.«

»Hvala lepa za prijazen odgovor,« je rekel Sedmič, »zdaj mi pa še povejte, kako vam je ime?«

»To vas pa res čisto nič ne briča!« je odvrnila ona in pospešila delo, da se je zmotila ter morala pravljati.

Sedmič se je kot gimnazijec učil poleg svoje ljubezni tudi pletenja nogavic, seveda z velikim uspehom, kot mnog drug na njegovem mestu; zdaj je opazil deklčino zmoto in menil:

»Zmotili ste se, kot vidim.«

»Kdo me je pa zmotil?« reče ona nejevoljno.

»Kdo?«

»Vi.«

»Pa kljub temu še ne vem, kako vam je ime?«

ime, a ima isti imen kakovoj pokojnej »Zarja« za tržaško okolico. Vsak dan lahko opažamo, da je v tržaški okolici zlasti priprosto ženstvo zelo pristopno klerikalnim idejam. Kar ne morejo klerikalni agitatorji doseči pri osebah moškega spola, to skušajo dosegči v vstopnostenju in prefiganostjo pri ženskah in dekleh. Niš redki slučaji, da nekatera ženske nosijo krvavo zaslužen denar v favovi in v cerkve za razne namene, med tem ko morda otroci in družina tripljo doma pomanjkanja ter nimačo niti najpotrebnije. Zatorej možje, pazite na lahkovorne žene in hčere, da ne bodo naročale, morda brez vaše vednosti, na razno klerikalno čitivo, katerega je žalibog povsod dovolj. Kdor si pa hoče preskrbeti koristen, poučljiv in zanimiv list, ta naj si naroči »Slovenski Dom«. Iz tega lista bo marsikdo razvidel, koliko je verjeti takim dušnim pastirjem, katerim je politika začetek in konec vsega. Ce pa hoče, da bode prinašal »Slovenski Dom« novice tudi iz naših krajev, je to čisto enostavno: iz vsakega kraja naj se mu poročajo zanimive novice razne vsebine in imeli bodemo list, ki nas bo obvezal vseh važnih dogodkih v tržaški okolici. Posebno za kmete in male obrtnike bi bil tak list kot je »Slovenski Dom« neprecenljiv, ker prima naši razne gospodarske stvari ter izraza vsega kralja, t. j. ko ima naslednji dan vsak sreča. — Želeti bi bilo, da bi razumniki na deželi vzeli stvar v roke. Zgoditi se pa mora to takoj, o pravem času. Ne smo se čakati, da postane ljudstvo do mozga klerikalno; kajti potem vtgnemo doživljajem britko razočaranje. Po toči zvoni ne pomaga. Nasprotnik bodi noč in dan okolo in si ne da miru, dokler ne pade poslednja sveta točka v njegovo žrelo. Ker nimamo tu »Slov. Dom« podobnega tednika, naročajmo, agitirajmo in podpirajmo vsestransko obstoječi ta list, ki je strah vsem zagrizenim klerikalcem: kajti on odpira oči najširji masi ljudstva — kmetu in našemu obrtniku. Začo na na delo, ker resnobi so dnovi! Sovražnika, in naj se nam dozdeva še tako brezpomemben, ni smeti nikoli podecenjevati.

Nadomestna volitev. V sledi smrti deželnega poslanca Ivana Benussija je treba nadomestne volitve deželnega poslanca iz volinjega razreda veleposestva v Istri. Volitev se vrši 8. marca v Poreču.

Vlom. Voči od netka na soboto so bili vlonjili v Trstu zopet na delu. Vlonjili so v prodajno polihitva Antona Brune v ulici Lazzaretto vecchio št. 47 in odprli žezerno blagajino, iz katere so ukradli 1500 K. Isti vlonjili so 13. m. m. vlonjili tudi v skladischa veletrgovine Mattheias.

Dnevne vesti.

+ Klerikalna nevhaleznost in sirovost. Naj se o odstopivšem deželnem glavarju pl. Šukljetu sodi kakorkoli, eno se mu mora priznati, da si je pridobil za klerikalno stranko velike zasluge, za katere bi mu morali biti klerikalci hvaležni do konca dne. Ko so klerikalci prišli v deželni na krmilo in ko se je umaknil iz javnega življenja Oton pl. Detela, niso imeli klerikalci v danih okolnostih nikogar, ki bi ga mogli postaviti na odgovorno mesto deželnega glavarja razen Šukljeta. Šuklje je bil edini mož, ki je s svojo politično izvežbenostjo in s svojimi parlamentarnimi skušnjami mogel uspešno krmari

jo samo srečala in ne v družbi gospoda ali gospodine.

Potem sta se menila še to in ono. Sedmič je pripravoval svoji novi znanki, da je doma iz Ljubljane, da študira na Dunaju, da gre na Gelo k prijatelju svojega očeta, gospodu Boreu, na počitnice. Povedati je moral tudi, da mu je ime Davorin in da je Sedmič.

Ko je dekle čulo zadn

cev državnozborski mandat. A če jejo se še vse kurijoznejše kombinacije. Čuje se, da bi tudi prof. Jare rad postal deželni glavar, ker je sprevidel, da ga je na Dunaju dr. Korošec polnoma potisnil v ozadje. Čuje se tudi, da bi dr. Pegan rad postal deželni glavar, duhovnika pa se ježe, da nimajo nobenega prelata v deželnem zboru, ki bi mogel prevzeti mesto deželnega glavarja, češ Žitnik je bolan, Krek in Lampe pa sploh ne moreta priti v poštev. Kdo ve, koliko je pa še drugih, ki bi radi dosegli vsaj mesto deželnega glavarja. Zato bo res najbolje, če da vlada v liste inserat: »Sprejme se deželni glavar...«

+ Hrvaski listi o odstopu deželnega glavarja pl. Šukljeta. »Agramer Tagblatt« piše o odstopu deželnega glavarja pl. Šukljeta med drugim: »Vodilno glasilo slovenske klerikalne stranke misli, da je treba posebno naglašati, da so Šukljetov odstop povzročili zgolj privatni motivi. Toda ta navedba se zdi malo verjetna. Dejstvo je marveč, da je deželni glavar pl. Šuklje vztrajal v resnem odporu proti sklepom deželnega odbora, naj se razveljavlji volitev letos novozivljenih narodno - naprednih deželnih poslavcev: prof. Reisnerja in nadzornika Ribnikarja ter odklonil, da bi dal na dnevnih red nedavno tega se vršeča deželnozborske seje tozadevno že tiskano poročilo deželnega odbora. Ker ni za razveljavljanje imenovanih volitev nobenega zakonitega vzroka, je jasno, da deželni glavar pl. Šuklje kot zaupnik krone ni mogel sodelovati pri taki nasilni politiki, saj bi morala vlada na tak protizakoniti sklep odgovoriti z razpustom deželnega zborna. Razmerje med deželnim glavarjem pl. Šukljetom in med klerikalno deželnozborsko večino je bilo že daje časa skaljeno in čisto gotovo je Šuklje briško občutil, da njegova beseda ni bila več merodajna v deželnem dvoru. Rutinirani politiki Šuklje je torej pograbil prvo nudečo se mu ugodno priliko, da bi se na eliten način umaknil iz političnega življenceja ter se zahvalil na mestu deželnega glavarja. Vsestransko se širi mnjenje, da ne bo ostal Šukljetov odstop brez vpliva na organizacijo slovenske klerikalne stranke. »Zlato korito«, ob katerem je zopet prost prostorček, bo povzročilo notranje boje v organizaciji in imelo za posledico počasni razpad stranke.«

+ Volitve v trgovsko in obrtno zbornicu kranjsko in gostilničarji. »Gostilničarski Vestnik« poroča, da je v zadrugah organizirano gostilničarstvo postavilo svojega lastnega kandidata in sicer načelnika gostilničarske zadruge v Kostanjevici, gosp. Lavoslava Bučarja, gostilničarja v Kostanjevici.

+ Izid občinskih volitev v Krškem. Volitve so se končale s porazom napredne stranke, kakor smo pričakovali. Klerikalna lista je namreč prodrla v I. in III. razredu - napredna pa samo v II. razredu. Ta izid moramo tembolj občalovati, ker ni klerikalna stranka gledala na to, da bi sprejela med svoje kandidate tudi može, ki so sposobni tako veliko občino zastopati in voditi. Prihodnji župan, dr. Janko Hočevar, si bo lahko glavo belil, kako bo sestavil občinsko starešinstvo, kajti večina občankov je komaj zmožna svoje ime podpisati. Ne moremo ob tej priliki zamolčati, da bi bila napredna stranka lahko zmagača vsaj še v III. razredu, ako bi bila pravoveno z delom pričela, ako bi bila pri izbiranju kandidatov previdnejša in ako bi ne bili nekatere Krčani rušili disciplino in ne bi bili postavili zopet svoje kandidate.

+ Spoden klerikalni agitator. Centralno vodstvo vevške papirnice je prišlo končno vendar do spoznaja, da ni prva naloga tovarne biti zavetišče klerikalnim agitatorjem ter je zato naročilo ravnateljstvu papirnice v Vevčah, da naj odstrani klerikalnega agitatorja Antona Jeriha. Da je moralno centralno vodstvo samo poseči vmes, je dokaz, s kakim delom se je Jeriha bavil. Znano je, da je bil on tisti, ki je že večkrat agitiral za stavke in še sreči, ko je izvedel, da so ga spodili, je začel zopet agitirati, da bi začeli stavkati delaveci njemu v prilog. To pot pač ne bo nič izdalno in tudi ni verjetno, da bi se dalo vodstvo strahovati od Jeriha. Za odslavljenim agitatorjem pa bo brdik jokal župan v D. M. v Polju, ki izgubi z njim svojo najkrepkejšo oporo.

+ Imenovanja. Okrajna zdravnička dr. Bronislav Galasch in dr. Anton Preger sta imenovana za višja okrajna zdravnika.

- Politični tečaj N. N. S. se nadaljuje jutri zvečer (četrtek) ob 8.

- Uspeh visokih davkov. Stavbenik g. Filip Supančič je popolnoma opustil izvrševanje stavbinskega obrta in sicer zaradi tega, ker so mu bili predpisani ogromni davki. Vsled razpusta te stare firme je prišlo več ljudi ob kruhu.

- Nadrobna predaja premoga. Piše se nam iz občinstva: Slavni mestni magistrat se prosi, da naj -

kakor pred leti — vsaj nekoliko nadzruje nadrobno prodajo premoga v vrečah po 50 kg, da ne bodo stranke tako nesramno goljufane, kakor se sedaj dostikrat prakticira. Malokomu je mogoče tehtati vsakokrat vrčo, ki jo prinese hlapce, in ta okolnost se dosledno izrablja tako, da manjka v vreči 10 do 15 kg in tudi več. Premog je itak predrag, na ta način se pa še hudo podraži. Priporočati bi pa bilo, da bi se plombe na vrečah zanesljivo pričvrstilo. Ni treba spretnosti, da se zavezana in plomberana vrvice potegne raz vrečo in zopet nataknene na vrečo. So pa tudi vreče, ki sploh nimajo plomb.

- Izpraznjena srednješolska mesta. Do 31. decembra so bili izdani v zadnjem času sledeči razpisi: **Ravnateljska mesta:** Warnsdorf (r.), Linc (realgim., 25. jan.). — **Klasična filologija:** Heb (g., L. Gr. d., 15. februarja). — **Moderna filologija:** Landskron (g., D. I. gr., 13. januarja), Ustje (r., Fr. D., 15. jan.), Bočan (rfrealg., I. D., 27. jan.), Smichov (nem. g., D. I. gr., 16. jan.), Dunaj XI. (r., Fr. E. in Fr. D., 1. februar). — **Zgodovinskozemljepisna skupina:** Gmunden (realg., 31. jan.), Gorica (zen. učiteljišče, 29. februar). — **Matematično - fizikalna skupina:** Dunaj I. (r., M. Geom., 31. jan.), Dunaj XI. (r., M. Geom., 1. februar), Praga - Staro mesto (nem. realg., M. Ni., 31. jan.), Bergreichenstein (r., M. Geom., 11. februar).

- **Prirodopisna skupina:** Praga-Novo mesto (g., Ng. m. nl., 13. jan.), Duks (realg., Ng. m. nl., 25. jan.). — **Risanje:** Gmunden (realg., Z. geom., 31. januar). — **Telovadba:** Bočan (rfrealg., 27. jan.), Bergreichenstein (r., M. Geom., 11. februar). — **Kratice in znaki kakov na vredno.**

- Zvišane cene smodniku. »Bohemiac počora, da je državno vojno ministrstvo s 1. januarjem zvišalo cene za smodnik. In stene smodnik za lovec, lit. b, ki je dozdaj stal 3 K 92 v, zdaj 4 K 55 v; posebno fini smodnik za lovec stane zdaj en kg 5 K (dozdaj 4 K 30 v), pol kg 2 K 57 v (2 K 22 v), $\frac{1}{4}$ kg 1 K 21 v (1 K 4 v), brezdimni smodnik pol kg 7 K 30 v (7 K), $\frac{1}{4}$ kg 3 K 75 v (3 K 50 v) $\frac{1}{4}$ kg smodnika št. 8 K 16 v (9 K). Cene so se torej pri brezdimnem smodniku zvišale za $\frac{1}{2}$, pri črem smodniku za 15 do 20%.

- **Cukarska vzgoja:** Daleč so prišli s svojo štam čukarsko vzgojo. Cukarje streljajo in obešajo, da je veselje. Tako si je hotel odrezati nit živiljenja pred nekako 14 dnevi trgovcu in član čukov Ivan Hladnik iz D. M. v Polju. Zadel pa se je samo v roku ter mora še nadalje prenašati breme živiljenja. Pred nekaj časom pa se je obesil načelnik čukov v Sneberjih za poveslo, to je za vez iz slame, s katero se vežejo snopi. Tudi njega so se pravoveno rešili in bo moral še nekaj časa v svojo žalost po svetu čukariti.

- **Sore** name pišejo: »Župnik Finžgar se baha v »Domoljubu« in v družbi gdene. Anice in Margarinovega fanta, da je izvoljen za župana Pustotnik in z njim pet svetovalcev, vse to pa s pomočjo volilcev iz sosednjih občin, katerim se tudi zahvaljuje za dana pooblastila. Finžgar je torej v nasprotju z domačimi občani in župljan izročil vladu nove občine svojim resničnim, ali namišljenim kimatev s pomočjo tujev. To je škandal, ki ga ne pomnimo, to je greh, ki razburja naše, tudi najmirnejše more! Fajmošter Finžgar je kandidiral bivšega farovškega hlapca kriškega, ki uima drugega posetiva, kakor ono nezakonsko dete, katero je za njim poslala kriška farovška kuhanica — v odbor, za namestnika, pa mu je postavil spoštovanega celognatnata. Kdor kolo pogreša, naj se čimprej zglaši pri mestni policiji.

- **Zopet slaboumen Kočevar.** Točna Perzu iz Kočevja se je te dni na Dunaju nekoliko omračil duh, vsled česar so ga poslali domov. Mož je najprvo v zaporu na Dunaju premenil z nekim artovancem svojo boljšo obleko za slabšo, v Ljubljani si je pa to se vso raztrgal. V vlaku je začel odgonskega sprevodnika božati in poljubovati, ko sta pa v Kočevju izstopila, mu je hotel na vsak način uiti v cerkev in ga je moral uradni organ s silo spraviti k občinskemu uradu. To je že v kratkem četrti slučaj, da so kočevski rojaki v tujini zblaznili.

- **Hudo vročino** je imel na Silvestrov večer neki ponočnjak. Ko se je prilomil na Marijin trg, se je začel valjati po hodniku, potem je šel pa ležat pred franciškansko cerkev. Ker se pa ni hotel zanj nihče zanimati in so mu bila že mrzla tla neprijetna, je mirno vstal in odšel svojim potom dalje.

- **Zaradi prepovedanega povratka** so bili artovani Ivan Jerše, rojen 1864 na Brnikih pri Cerkljah, Marija Jekovčeva iz Adrgasse in Anton Frakelj iz Mavčič. Vse tri so oddali okrajnemu sodišču.

- **Zaradi poskušenega začiga** je bil artovan leta 188.6 v Godešiu rojeni in v Žiri pristojni kovaški pomočnik Leopold Strimpfel. Navedene je prišel domov na Tržaško cesto ter hotel začigati postelje, na katerih so spali

ces latifrons Dawkin), ki je prebival v diluvialni dobi po naših krajih. Natančnejše poročilo o tem prinese »Carniolia«, izvestje »Muzejskega društva za Kranjsko«.

- **Na Kranjskem plazilei** niso zastopani posebno mnogovrstno, vendar so določili v zadnjih treh letih tri nove vrste. Nova kačja vrsta je progasta belouška (tropidonotus natans) vaz. persa Pall.), ki je precej pogosto razširjena po ljubljanski okolici. V vipavski dolini prehiva na prisotnih krajih med Razdrtem in Vrhpoljem vltka in urna nabrežna găščica (lacerta Fiumana Werner), ki je značilna za avstrijsko primorje. Prvikrat so jo opazovali in določili za Kranjsko leta 1910 na ekskuzijah, ki jih je priredil deželni muzej v Vipavsko dolino. V vipavski okolini so pa znova dognali najdišče živopisane kuščarice algiroides nigropunctatus, ki jo sicer že leta 1875 navaja Schreiber, vendar jo za njim ni nikdo opazoval po naših pokrajinh in tudi v zbirkah deželnega muzeja dodesaj ni bila zastopana. Podrobni podatki bodo priročeni v »Carniolia«.

- **Ameriške novice.** Slovenci in gospodovi. Umrl je v Clevelandu Anton Pugelj. Ranjki je bil doma iz Mirne Peči in je bival v Ameriki 19 let. Star je bil 52 let. — V Forest City, Pa., se je zgodila grozna nesreča. Franc Zavrlj je šel 10. decembra obiskat svojega brata Josipa Zavrlja v Ararat. Drugi dan sta šla na bližnje jezero rive lovit. Jezero je bilo z ledom pokrit. Kar naenkrat se vložili led pod mlajšim bratom Francem. Tudi Josipu se je led vdrl, toda se je še rešil. Franc je pa utonil. Pokojnik je bil doma iz fare Sv. Križa na Dolenjskem. — Rojak ponevrejšil. Martin Šavor, doma iz Krašnega vrha št. 3, je smrtno ponesečil dne 2. decembra v nekem rudniku pri Central City, kjer ga je ubilo kamenje.

- **Svaričo.** V zadnjem času prihaja tudi v naše kraje mnogo prospektov, oklicev itd. iz mesta Los Angeles v Kaliforniji, v katerih vabi »Segno-Succes - Club« k pristopu, obetajoč lahkovernemu ljudstvu vse mogoče in nemogoče udobnosti in ugodnosti, če pristopijo kot člani tega klubu. Poizvedbe pa so dognale, da je ta klub ustanoval zloglasni Viktor Segna, ki nesramno izkoriča lahkovernost ljudstva. Treba je torej opreznosti, da se občinstvo obvaruje škode.

- **Tujiški promet.** Meseca decembra je prišlo v Ljubljano 4569 tujev — 611 več kakor v istem mesecu lani in 1040 manj kakor prejšnji mesec. Nastanilo se je v hotelu »Union« 1049, »Slon« 995, »Lloyd« 395, »Cesar avstrijski« 275, »Ilirija« 143, »Južni kolodvor« 127, »Malič« 116, »Štrukelj« 109, »Tratnik« 80 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1280 tujev. — Bilo pa je s Kranjskega 1035, z Dunaja 794, iz slovenskih dežel 952, iz dežele češke krone 145, iz drugih avstrijskih dežel 960, z Ogrsko 121, s Hrvaške in Slavonije 39, iz Rusije 8, iz Anglike 4, iz Francije 10, iz balkanskih dežel 63, iz Rumunije 4, iz drugih evropskih dežel 26, iz Severne Amerike 22, iz ostale Amerike 5 in iz Azije, Afrike in Avstralije 7 tujev.

- **Cigavo je kolo?** Dne 18. m. m. je bil v Jelšanah v Istri artovan nek Fran Maček iz Češnika, ker je imel pri sebi kolo sumljive proveniente. Maček se izgovarja, da je kolo ukral pred neko gostilno v Sežani, kar pa ni res. Pri kolesu je tvrdka zbrisana in je videti, da je bržkone Puchovo ali Styria. Balance ima zavito navzgor, je črno pleskan, pneumatička pa je Gloria Excelsior. Kdor kolo pogreša, naj se čimprej zglaši pri mestni policiji.

- **Zopet slaboumen Kočevar.** Točna Perzu iz Kočevja se je te dni na Dunaju nekoliko omračil duh, vsled česar so ga poslali domov. Mož je najprvo v zaporu na Dunaju premenil z nekim artovancem svojo boljšo obleko za slabšo, v Ljubljani si je pa to se vso raztrgal. V vlaku je začel odgonskega sprevodnika božati in poljubovati, ko sta pa v Kočevju izstopila, mu je hotel na vsak način uiti v cerkev in ga je moral uradni organ s silo spraviti k občinskemu uradu. To je že v kratkem četrti slučaj, da so kočevski rojaki v tujini zblaznili.

- **Hudo vročino** je imel na Silvestrov večer neki ponočnjak. Ko se je prilomil na Marijin trg, se je začel valjati po hodniku, potem je šel pa ležat pred franciškansko cerkev. Ker se pa ni hotel zanj nihče zanimati in so mu bila že mrzla tla neprijetna, je mirno vstal in odšel svojim potom dalje.

- **Zaradi prepovedanega povratka** so bili artovani Ivan Jerše, rojen 1864 na Brnikih pri Cerkljah, Marija Jekovčeva iz Adrgasse in Anton Frakelj iz Mavčič. Vse tri so oddali okrajnemu sodišču.

- **Zaradi poskušenega začiga** je bil artovan leta 188.6 v Godešiu rojeni in v Žiri pristojni kovaški pomočnik Leopold Strimpfel. Navedene je prišel domov na Tržaško cesto ter hotel začigati postelje, na katerih so spali

vajenci. Le-ti so to še pravocasno opazili in preprečili nesrečo. Strimpfel je bil nekoliko preveč nadelan.

- **Poredneža.** Včeraj popoldne sta na vrtu na Karlovški cesti, kateri je last pl. Marije Hollegajeve, dva fantalina začgalna na smrekni smolo, ki je začela prav bujno goret. Ker so bile v obližju še druge smrekne, sta se poredneža na nevarnost še vendar pravocasno spomnila in ogenj sama pogasila.

- **Število aretacij v letu 1911.** Mestna policija je v preteklem letu aretovala 1751 oseb zaradi različnih kaznivih dejanj.

- **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 29 Macedoncev, 28 Slovencev in 15 Hrvatov. Iz Amerike je prislo 45 Macedoncev.

- **Izgubil** je trgovski vajenc Anton Japelj dva bankovca po 10 K. — Perica Cecilia Auščeva je izgubila rjava denarnico, v kateri je imela čez 7 K denarja. — Zasechnica ga. Otília Kambičeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja.

- **Pomota.** Na Novega leta dan zvezčer pri vlagu št. 2216 iz Novega mesta, je vzel na Dolenjskem kolodvoru Anton Pugelj. Ranjki je bil doma iz Mirne Peči in je bival v Ameriki 19 let. Star je bil 52 let. — V Forest City, Pa., se je zgodila grozna nesreča. Franc Zavrlj je šel 10. decembra obiskat svojega brata Josipa Zavrlja v Ararat. Drugi dan sta na bližnje jezero rive lovit. Jezero je bilo z ledom pokrit. Kar naenkrat se vložili led pod mlajšim bratom Francem. Tudi Josipu se je led vdrl, toda se je še rešil. Franc je pa utonil. Pokojnik je bil doma iz fare Sv. Križa na Dolenjskem. — Rojak ponevrejšil. Martin Šavor, doma iz Krašnega vrha št. 3, je smrtno ponesečil dne 2. decembra v nekem rudniku pri Central City, kjer ga je ubilo kamenje.

- **Silvestrov večer pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.** Silvestrov večer »Ljubljanskega Zvona« so postali že res nekaka ljubljanska tradičija — vselej dobro došli, vselej do zadnjega kotička polni. Tako tudi sedaj. Še enkrat tolikšen prostor, pa bi bil tudi napoljen. Pri izbiranju sporeda je imel odb

bornike pa gg.: Makso Armic, Lavor-
slav Boršnik, Vekoslav Dolničar, Miro-
Domicelj, Josip Murnik, Alojzij Pirnat,
Žarko Sevar, Dragotin Sirec, Josip
Selovin, Emerik Teršan, Drago Seljak,
Vinko Pastovrh in Ludvik Remic. Pri-
slediči odborovi seji so bili izvoljeni
gg. Dolničar za I., Pirnat za II. pred-
sednika, Armic za blagajnika, Sirec za
njegovega namestnika, Sevar za taj-
nika in Boršnik za njegovega name-
stnika. Računska pregledovalca sta
Vladimir Franke in Fran Remic. —
Letni prispevki ostane isti kakor I. I.
— Za predsednika razsodiča se iz-
voli dr. Švigelj v kuratorji podpornega
zaklada pa iz odbora gg. Pirnat in
Murnik, izven odbora pa gg. Josip
Sevar in Drago Gaspari. — Nato
prečita predsednik pismo trgov. Samca
Pojasni se nato zadeva člana Som-
merja ter se naroči tajniku, da zadevo
pismeno uredi. Daljša debata se raz-
vije zaradi podpornega zaklada v ka-
tero poseže tudi g. dr. Švigelj, ki daje
pojasnila in obljubil svojo pomoč pri
preciziranju pravil. Sklice naj se po-
tem poseben sestanek, ki naj razpravlja
o podpornem zakladow. Nato se določi
da ima odbor pravico dati tajniku pi-
sarniško pomoč, ki naj se porabi kadar
je to potrebno. — Tajnik in blagajnik
se odpovesta v prid društvu remune-
racijam. Blagajnik Armic se bavi nato
z raznimi potniškimi vprašanji, tako
z vprašanjem voznikov, z uradnimi urami,
z odločitvijo dela, ki ga imajo potniki
opravljati, kadar se vrnejo s potovanjem,
z »Zvezo trgovskih društev« in z
eminentskim potniškim vprašanjem za-
konitega varstva potnikov ter z dolo-
čitvijo, da bodijo potniki le izučeni
trgovci. Odboru se naroči, da prouči
ta vprašanja in potem poroča na
sestanku. Resolucija se potem pošle
na merodajno mesto, da se ustvari
dodatek k zakonu. Nato zaključi
predsednik III. redni občni zbor.

Odbor »Društva za raziskavanje
podzemskih jam na Kranjskem« vabi
se enkrat svoje ude na občen zbor,
ki se vrši v petek ob polu 4. popoldne
v deželnovladni palači.

Prosveščenost.

Iz pisarne slovenskega gledališča.
Jutri, v četrtek, se igra drugi
in sicer za nepar - aboneante Shakespeareova veseloigra »Vesele ženske
windsorske« v petih dejanjih. Glavne
vloge igrajo ga. Setfilova (Fordova),
ga. Danilova (Pageva), gdje. Wintro-
va (Anica), ga. Bukskova (Nagličica),
g. Verovšek (Falstaff), g. Nu-
čič (Ford) in g. Danilo (Page). Opo-
zarjam, da se predstava vrši za ne-
par - aboneante, ker so to veseloigro
par - aboneante že videli. — V petek
je izjemna predstava, zato se vrši iz-
ven abonnementa. C. gg. aboneante
naj blagovolijo upoštevati, da se ta
predstava ne ponovi, da se hoče ugo-
diti vsem in urediti tako, da ne bo
zamere na nobeno stran, tem manje
ker moramo imeti obzira predvsem
na zunanje goste, ki se udeleže
slavja naše čitalnice. Lože in sedeži,
ki so abonirani, so seveda rezervirani
in aboneante, in sicer do četrtega
opoldne. Ustne in pismene prijave
sprejemata ga. A. Češarkova, dnevna
blagajničarka. Slavnostna gledališča
predstava bo obsegala izvirno drama
»Komedija« v enem dejanju Fr. Ro-
diona, sotrudnika »Ljubljanskega
Zvona«, ouverturo »Libuša«, ki jo bo
igral pomnoženi orkester »Slovenske
Filharmonije«, ouverturo in II. dej-
anje »Prodane neveste«, krasno ale-
gorijo, baletne proste vaje telovadk
Slovenskega ženskega telovadnega
društva — in prolog Eng. Gangia. —
V soboto popoldne ob pol 3. opera
»Carmen«, zvečer že ob 7. drugič
Finžgarjeva drama »Naša kri«, na
katero opozarjam dilektantska dru-
štva na deželi in goste, zlasti z Go-
renjskega.

Nova izvirna drama. Gospod
Ivan Cankar je napisal krasno dra-
mo »Lepa Vida« v treh dejanjih, ki
se uprizori čimprej na odru sloven-
skega deželnega gledališča. Cankar-
jevo poetično in idej bogato, občutja-
polno drama »Lepa Vida« je izdal v
tisku gosp. L. Schwentner. Naše gledališče
je uprizori s svojimi prvimi
člani najskrbnejše po navodilih pisa-
telja.

Sestanek dramatičnih društev in
vseh slovenskih društev, ki goje slo-
vensko dramatiko, se vrši v soboto
ob pol 10 dopoldne v »Narodnem domu«.
Pojasnila dajejo g. Ivan Kej-
zar, Maribor, »Narodni dom«; g. Raj-
ner Hlača, Trst, »Narodni dom« (ho-
tel »Balkan«); g. Jakob Spicar, Jesenice
in Fr. Govčekar, Ljubljana, de-
želno gledališče.

Slovensko gledališče. »Naša
kri«. — Igrakaz v širih dejanjih. —
Spisal F. S. Finžgar. — Režiser Anton
Verovšek. — Dva, tri meseca je
tega, kar nas je povabil prijačaj
Finžgar svoje priateljev na literar-
no popoldino: prijetnega jesenskega
popoldneva nam je čital v svoji pri-
jazni p'sarui »Naša kri«, ki mu je po-
tekel pravkar izpod peresa. Prvo,
kar sem mu čital, je bila osnovna

misel drama. Iz suženjstva v suž-
njost, izpod jarma pod drugi jarem:
to naj bo ideja naroda? Prestop iz
hlapčevstva v hlapčevstvo — to ten-
dence, vredna pesnika - umetnika! Vodnik, glasnik naše misli tistih dni,
je zapel v uri zanosa »Ilirijo oživljeno«. In, strt in potrt, je napisal ža-
lostno »Ilirijo povečano«. In sto let
za tem, trettemu rodu novi rojak Vodnikov — nikar pesmi
navdušenja, nego klaverno pesem
reakcije... In na odru je očinkovala
vsiljivejše, nego pri čitanju... Ugo-
varjaš z zgodovinskimi fakti! Da bi
jo gledal, preteklost našo, z živimi
očmi, ne skozi učene načenke! In ti
doktrinarji, ti pridigarji, da so naši
ljudje! Ta naša kri, kakor se nam
tolikorat zatrjuje? Ne, naša drama
ni to, pri najboljši volji ne. Kar je
lepega, velikega, pomembnega, to je
ostalo v besedi, ni postal moč in
kri... Škoda. — Tudi igranje ni šlo
prav od sreca. Gosp. Verovšek se je
trudil in balansiral — kaj pa je hotel?
Gdēna Wintrova je bila mila Je-
rica, g. Šimáček Stefan v zadregi,
gladak častnik g. Nučič — g. Skrbin-
šek, g. Molek in drugi igralci so se
potrudili po svoje z večjo ali manjšo
srečo: občinstvo (drugačno nego po
navadi) je deloma živahno plaskalo,
za kar se mu je avtor iz lože klanjal.
Deloma je bilo mirno. Med uspehe le-
tošnje sezone drame ne bi štel. —

Slovenska Solska Matica. Odbor
S. Š. M. nam naznana, da bodo knji-
ge za leto 1911 kmalu dotiskane. Za
leto 1911 izdeje 4 knjige, obsegajoče
do 28 pol, in sicer: 1. Pedagoški Le-
topis XI. zvezek, 2. L. Lavtar, Uko-
slovje računanja III., 3. prof. Zupau-
čič, Zrakoplovstvo, 4. dr. Lj. Pivko,
Zgodovina Slovencev, XIX. stoletje.
Avgusta 1912 priredi S. Š. M. 14-
dnevni učiteljski tečaj s predavanji
z vseh pedagoških strok. Natančen
program objavimo še tekom janu-
arja.

Knjigovnost.

— Dr. Karel Strelček: O nekaterih
pobijanih pravilih slovenske pi-
save. To je naslov razprave, ki je bila
priobčena v »Ljubljanskem Zvoku«
sedaj je pa izšla v posebni bro-
šuri v založbi pisateljevi. Prof. dr.
Strelček je v tej studiji temeljito ov-
rgel razne krive nauke in novotvori
jezikoslovnega značaja, oziraje se pri
tem zlasti na ravnatelja dr. I. To-
minška razpravo »Antibarbarus«.

— »Slovenski svet«. Profesor

Lubor Niederle je za peterburško

»Slovensko Enciklopedijo« spisal

razpravo »Geografsko - statistič-
ski obzor sovremennega Slovjan-
stva«, katero je izdal tudi v češkem
jeziku. Po tej češki izdaji je dr. I. A.
Glonar prevedel in priredil v založbi

»Omladine« izšlo slovensko knjigo

»Slovenski svet, zemljepisna in sta-
tistična slika današnjega slovan-
stva«.

Knjiga podaja mnogo več, ka-
kor obeta njen naslov. Iz knjige spo-
znamo teritorij, na katerem žive slo-
venski narodi in se seznanimo z za-
dnjimi rezultati statistike o posamez-
nih slovenskih narodnostih, spozna-
mo pa tudi razvoj teh narodov vzro-
ke njih današnjemu stanju in med
njimi vladajoče razlike ter dobitno v
velikih potezah narejeno sliko njihove
preteklosti. Oddelek o Slovencih
sta spisala dr. Lončar in J. Mačkov-
šek. Dr. Lončarjev spis naslovil
»Socijalna zgodovina Slovencev« je
najobširnejši zgodovinski del, kar
jih je v tej knjigi in tudi najtemelje-
ti. Zgodovina slovenskega naroda je
v resnicu samo zgodovina socijalnih
razmer našega naroda, kajti doba
državne samostnosti Slovencev je
zavita v nepr dno meglo in kdo ve,
če nimajo najbolj prav ravno tisti, ki
trde, da Slovenci sploh niso imeli
nikoli niti narodnega plemstva nit
državne neodvisnosti, marveč so že
v trenotku svojega naseljenja postali
podložniki tujerodnih grajsčakov.
Zanimiva in podčudna razprava dr.
Lončarja zasluži vso pozornost. Knji-
go priporočamo toplo zlasti ker je
dober pripomoček za spoznavanje
slovenskih narodov.

Razne stvari.

— Srečen pes. Iz Budimpešte po-
rečajo: Na novega leta dan je umrla
tu neka dama po imenu Kabo ter za-
pustila svojemu psu 25.000 kron.

— Miši povzročile požar. Iz Ma-
ko poročajo: V specijski trgovini
Maksa Hevessyja je izbruhnil požar,
ki so ga le s težavo zadušili. Požar so
baje povzročile miši, ki so glodale
na škaljicah za včigalice.

— Igralka Odilon. Iz Zagreba po-
rečajo: Igralka Odilon, ki že nekaj
časa živi tu s svojim soprogom, biv-
šim lekarnarjem dr. Pejčičem, hoče
iti zopet k gledališču. Proces za raz-
ločitev zakona je že v teku.

— Drzen rop ra štutgart ki pošti
Iz Štutgarta poročajo: Drzen rop so
izvršili na tužljosti glavni pošti. Na
dvorišču so vložili v neki poštni voz

ter ukradli denarnih pisem v vred-
nosti 30.000 mark. O storileh nima-
je sledu.

* Prepir v gostilni. Iz Varšave
poročajo: 1. t. m. je v nekem tukaj-
njem restavantu nastal vsled ma-
lenkostnih vzrokov prepir. Naenkrat
je potegnil eden izmed družbe revol-
ver ter trikrat ustrelil. Dva gospoda
in neka dama so bili mrtvi, več dru-
gih dam je bilo težko ranjenih. Mo-
rilca so arretirali.

* Čuden samomor. Z Dunaja po-
ročajo: V suterenu neke hiše v Mar-
garetnu so dobili včeraj 58letno trgov-
ko Marijo Maschel in njenega
36letnega sina Franca mrtva in sicer
na prav čuden način. Oba sta bila v
zaprtem lesnem zaboju, v katerega
je bila napeljena cev za plin. Vzrok
samomora je bila slaba kupččja.

* Nemški častnik — morilec. Iz
Frankobrodra poročajo: 1. t. m. je
prišlo v skladšču neke tukajšnje špe-
diecijske tvrdke do prenira med stot-
nikom in rezervi pl. Kusblockom in
35letnim nastavljenem tvrdke He-
drichom. Stotnik je potegnil revol-
ver ter parkrat ustrelil na Hedricha,
ki se je mrtev zgrudil na tla. Stotni-
ka so arretirali.

* Junški japonski mornari. Kakor
smo že naročali, je 24. novem-
bra zavzil pri otočju Matoya japo-
nski torpedni lovilec »Harazumi« na
pečine. Ko so se častniki prepričali,
da je ladja izgubljena, so poklicali
105 mož brojčno posadovo na krov.
Nato so zapeli narodno himno in
mirno čakali smrti. Samo 15 mornar-
jev se je rešilo.

* Grof Friderik Bellegarde se je
nabil. Iz Monakovega poročajo: Grof
Friderik Bellegarde, član avstrijske
gospoške zbornice, bivši najvišji
dvorni rajnike cesarice Elizabete, je
padel v pondeljek v palači svojega
sorednika, grofa Königsberg - Aulen-
dorfa v liftovo odprtino. Pri tem se je
tako težko poškodoval, da je par-
ur nato umrl.

* Beg francoskega špajona Lu-
xa. Pariz, 2. t. m. Stotnik Lux je
vojnemu ministru natančno opisan,
kako je pobegnil. Beg so pripravili
negovi tovarši. Kot čas begu so
odločili božični teden. Avtomobil, ki
ga je vodil neki ogrski šofér, je ča-
kal Luxa v bližini Glatza in ga pre-
peljal z največjo hitrostjo na avstrijsko
mejo. Onstran nemške meje je
Lux v neki majhni postaji vstopil v
Glatz, 2. t. m. Uradnike, ki pre-
iskujejo to zadevo, zanima prav po-
sebno, da se je decembra mesec
naselil v Glatzu neki učitelj na fran-
ceščino, ki je v držbi z nekim An-
gležem došel v Glatz. Ta učitelj je
deloval v istem hotelu, iz katerega je
dobival stotnik Lux hrano. Čudno je,
da je učitelj kmalu po svojem prihodu
izginal iz mesta.

* Okradeni bančni sluga v Pari-
zu. Iz Pariza poročajo: V Dieppu so
našli avtomobil, ki je nedvomno last
roparjev, ki so napadli in oropali v
Rue Ordener bančnega sluga. Pariška
policija je arretirala zakonsko
dvojico Dettweiler in njeno prijate-
ljico Jeanne Botelli. Dettweiler je
mehanik in je imel pred ropono ome-
njeni avtomobil. Dettweilerjeva ne-
dvomno poznata roparje. Botelli je
zastanova pri Dettweilerjevih in se
pravzaprav imenuje Jeanne Georgis.
Njen ljubimec je neki Leblanc, ki je
znan kot anarhist. Tudi Dettweiler je
mnogo občeval z anarhisti. Arretirali
so tudi bivšega urednika anarhistič-
nega časopisa »La guerre sociale«,
kateremu so rekli Boulanger, česar
pravo ime je pa bilo Valentin Char-
lot.

* Električno obutovanje vrtov.
Na highfieldski rastlinski šoli v Esse-
xu na Angleškem so napravili prvi
sistematični poskus, kako bi s po-
močjo električne pospešili plodove vr-
tov. Na 200 črtevje veliko ploskeje je
vplival električni tok 600.000 voltov.
Poskus se je izbran obnesel in je iz-
nova dokazal, kar so bili pokazali že
manjši poskusi te vrste. Pod vpli-
vom električnega toka so bile nekaterne
rastline neprčakovano plodovite
težje, kakor preje. Električni so nape-
ljali v rastlinjake potom žic, ki so
jih razpeljali nad gredami. Električni
tok je bil tako močan, da je prepre-
jil vse ozračje in je v tem utrinjal
iskre. Električni tok poveča močnost
dušnika v zraku. Dušik je pa važno
sredstvo za pospeševanje rasti rast-
lin. Medtem, ko na sočivje ne vpliva
tok, učinkuje tako ugodno na jagode,
ki zrastejo pod njegovim vplivom
skoraj preje kakor navadno in
je obrodek za 40 odstotkov bogatej-
si. Kumare obrodek za 17 odstotkov bogatej-
si. Tudi ječem obrodek lepše in
bogatejše, 600.000 voltov električne
ga toka je proizvajal spremno zgrajen
stroj, ki obstoji iz šester vrtečih
steklenih plošč in krtacice. Streški so
izvanzredno majhni.

V občini Suhor v Beli Krajinji
se klerikale tako boje novih občin
slovenskih volitev, da so izposlovali imeno-
vanje gerenta. Imenovan je Jos. Kle-
menčič, posestnik na Selih pri Ju-
gorju.

Slovo Pr. pl. Šukljetu.

Danes ob polu 2. popoldne je Šuklje zapustil Ljubljano. Na kolodvor so se prišli od njega posloviti dvorni svetnik grof Chorinsky, kle-
rikalni dež. odborniki, poslanec Krek in Žitnik, mnogi uradniki
dež. odbora in več osebnih prijate-
ljiv. Ce je bil včerajšnji »Slovenčev
članek podoben zagrobnemu govorni-
ku bilo današnje slovo podobno slav-
nostnemu pokopu, da se niso ravno
Šuklje, Krek in Lampe tako ironično
smejali. Celo nekaj šopkov je bilo,
manjkali so le trakovi z napisom:
»Zadnji pozdrave. Šuklje se je poslovil
vseh, ki so prišli na kolodvor, v
trenotku ločitve pa se je poljubil
s Krekom in Lampetom. Tedaj so
ironični usmevi

Občni zbor narodno-obrambnega društva „Branibor“

je danes zvečer ob 8. v restavracijskih prostorijah »Narodnega doma«, na kar opazujamo vse člane in vse rodujube, ki se zanimajo za narodno obrambo, da se tega občnega zobra udeleže v čim največjem številu.

Razgled po slovanskem svetu.

Odmivi hrvatskih saborskih volitev. Ob času hrvatskih saborskih volitev se je v Zagrebu razširila vest, da je vodstvo stranke prava svinj pristašem v Pakracu, Ilok in Bošnjakih brzjavno ukazalo, naj pri ožjih volitvah glasujejo za vladne kandidate. Glasilo stranke prava »Hrvatska« potrjuje sedaj te vesti ter javlja obenem, da so bile dotične brzjavke falsificirane. V noči 15. decembra je oddal vladni pristaš odvetnik dr. Edmund Frank, dopisnik »Neue Freie Presse« na Dragotina Jakića brzjavko te-le vsebine: »Sled sklepa vrhovnega vodstva izvolite brez pogojno glasovati za vladnega kandidata. Dr. Starčević, dr. Horvat.« — Ta brzjavka se Jakiću nudi netočne adrese ni mogla dostaviti in poštni urad v Zagrebu je o tem obvestil dr. Starčevića. Ta seveda ni cesar vedel za kako brzjavko, poslano Jakiću. Dr. Starčević je šel takoj na pošto ter si dal predložiti originalno brzjavko. Uvidel je takoj, da je brzjavka falsificirana in da je falsifikat zagrešil odvetnik dr. Edmund Frank. Radovedni smo, če bo sedaj vlada uvelia kazensko postopanje tudi proti svojemu pristašu dr. Franku z isto strogostjo kakor proti dr. Lorkoviću, ki je bil obojen v tri mesece, ker je brzjavko pooblaščen podpisal v saboru volilni protest za bivšega poslanca dr. Lorkovića.

Mandat za grofa Kulmerja. Kakor je znano, se ima saborska volitev vršiti še v Vrbovskem. Tu kanidira dosedanje poslanec dr. Pero Magdič, ki pa je že izvoljen za poslance v Varaždinu. Brez dvoma bo izvoljen tudi v Vrbovskem. Po informacijah iz zanesljivega vira bo dr. Pero Magdič pridržal vrhovski mandat, odložil pa varaždinskega. Svojim sončenom bo na to priporočen, naj glasujejo za grofa Miroslava Kulmerja, ki je pri volitvi v Zagrebu, kakor je znano, propadel.

V pokojenje zadrškega pravoslavnega nadškofa. Preiskava radi poneverjenja v srbskem pravoslavnem cerkvenem fonda je dognala, da je škof v Kotoru, Jović, ki je lani izvršil samomor, poneveril iz fonda 30.000 K. nadškop v Zadru, dr. Milaš, pa nad 100.000 krov. Dr. Miloš se je osebno napotil na Dunaj, da se opere pred obdolžitvijo, kar pa se mu ni posrečilo. Nadškop bo sedaj — vpojen!

Gospodarstvo.

Beločrnska železnica. Glasm v »Laibacher Zeitung« priobčene razglasja je razpisana zgradba delne proge Rudolfovo - Metlika železniške črte Rudolfovo - Metlika dejana meja t. j. naprava podstavljiva, posipa in položitev nadstavljiva, vrstavljiva, ogradične železnice, dobave in prestavite železniških znakov ter dobava inženirjev. Ponudbe se sprejemajo najkasneje do 1. februarja 1912 do 12. ure opoldne pri c. kr. železniško - gradbenem ravnateljstvu na Dunaju, VI. Gumpendorferstrasse 10. Pogoji in drugi pripomočki se morejo vpogledati pri prej omenjenem ravnateljstvu in pri c. kr. trasirnem oddelku v Rudolfovem.

Srečke. Kreditne srečke iz leta 1850. Glavni dobitek v znesku 300.000 K. dobi serija 812. št. 1., drugi dobitek 60.000 K. serija 3466. št. 7. tretji dobitek 30.000 K. pa serija 3021. št. 33. Srečke rdečega križa. Glavni dobitek 60.000 K. dobi serija 3013. št. 36. Srečke za regulacijo Doneave iz leta 1870. Glavni dobitek 120.000 K. dobi št. 109.252, drugi dobitek 48.000 K. št. 124.234, tretji dobitek 20.000 K. pa št. 115.768. Kraljevske srečke. Glavni dobitek 50.000 krov dobi št. 17.708, 6000 K. pa št. 40.891.

Listnica uredništva.

Gosp. Vinko Krek, učitelj in posestnik, Trbovlje: Izjavljamo s tem, da z dopisom iz Smlednika, ki je izšel dne 20. decembra v »Slovenskem Narodu«, niste v nobeni zvezi, kakor sploh se nikdar niste pisali nobenega dopisa za »Slov. Narod«, česarovo ste ze dolgo vrsto let nanj naročeni.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Izjava.*)

Kot oblasteno izpravljen optik in strokovnjak ter specijalist, opozarjam slavno občinstvo, da je neki utar tudi optik, ker se je v Zagorju ob Savi izučil optične in urarske obrti.

K. Jurman,
oblasteno izpravljen optik,
Ljubljana.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. decembra: Angela Zgajnar, delavčeva hči, 7 mesecev, Strelška ulica 15. — Adolf Valentinič, rejenec, 9 mesecev, Zaloška cesta 13. — Josipina Štrus, postreščova hči, 4 mesece, Krizevniška ulica 10. čzZ

Dne 30. decembra: Marija Velkovrh, zasebница, 81 let, Komenskega ulica 5. — Marijana Brüfach, žena črkostavec, 25 let, Rimská cesta 12. — Marija Michler, kuharica, 46 let, Breg 2. — Josip Marn, delavec, 39 let, Hradeckega vas 17.

Dne 31. decembra: Ivan Frfila, hlapec, 38 let, Radeckega cesta 11. — Teodor Loboda, sprevodnikov sin, dva meseca, Strelška ulica 15.

Dne 1. januarja: Jeni Wiesenthaler, soproga c. kr. vladnega svetnika, 62 let, Stara pravda 5. — Josip Zoran, železolivar v pok., 75 let, Sv. Martina cesta 24.

Dne 2. januarja: Ivana Kršmanec, kočarjeva hči, 10 mesecev, Strelška ulica 15. — Marija Florjančič, bivša kuharica, 76 let, Sv. Florjana ul. 16.

Dne 3. januarja: Marija Košak, delavka, 18 let, Opekarška cesta 10. — Fran Vrhovnik, bivši krojač, 39 let, Radeckega cesta 11.

V deželnih bolnicah:

Dne 27. decembra: Josip Kremžar, kurjač v pok., 33 let.

Dne 29. decembra: Janez Božič, delavec, 22 let.

Dne 30. decembra: Marija Jerko, zasebница, 32 let, — Peter Koštrun, bivši laborant, 28 let, — Peter Posteta, prosjak, 73 let.

Ceno domače zdravilo. Za travnino n ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo deseteljje dobro znanega, pristnega »Mollovega Seliditz-praksa«, ki se dobri, na nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštem povzetji razpoložila ta pršek vsak dan lekarni A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tschubus 9. V letnih kartah na deželi je izrecno zahtevati Mollov prparat, zaznamovan z varstveno znako in podpisom. 1/19

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljše priznana

Tadno-chinin tinctura za lase

katera okrepuje lasične, odstranjuje lusek in prepričuje izpadanje las.

z steklenicem z navodom k uporabi.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špecialist, nejfinježih parfumov, kirurgičkih obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resteva cesta št. 1.
poleg novoizgrajenega Fran Jodovskega
jubli. mostu.

v tej lekarni dobivate zdravila tudi
članini bolničkih blagajn fiume železnice,
c. kr. tobačna tovarna in ohr. bolnišnica
blagajne v Ljubljani.

Izjava.*)

Kot oblasteno izpravljen optik in strokovnjak ter specijalist, opozarjam slavno občinstvo, da je neki utar tudi optik, ker se je v Zagorju ob Savi izučil optične in urarske obrti.

K. Jurman,
oblasteno izpravljen optik,
Ljubljana.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zapomni, ne zabi:

Bojan ali zdrav,
Le »FLORIAN« rabí,
Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 240.
Kabinetna kakovost 400.
Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni katalog dunajske borze 3. januarja 1911.

Načinovanje popravljet.	Ucenjal.	Blagov.
4% maleva renta	91:25	91:45
4,2% srebrna renta	94:45	91:65
4% avstrijska renta	91:10	91:30
4% ogr.	90:55	90:75
4% kranjsko deželno posojilje	92:25	93:25
4% k. o. češke dež. banke	92:90	93:90

Srečke.	429 —	441 —
1. 1860 %	608 —	620 —
" 1864	291:50	306:50
" 1868	293 —	296 —
" zemeljske 1. izdaje	274:75	281:75
" " 2.	246:70	252:50
" avstrijske komunalne	503:50	515:50
" avstrij. kreditne	—	—
" ljubljanske	—	—
" avstrij. rdeč. kriza	43:85	49:85
" bezilkha	35 —	39 —
" turške	241:50	244:50

Načine.	165 —	467 —
Ljubljanska kreditna banke	655:50	658:50
Avstrij. kreditnega zavoda	54:50	54:6
Dunajske bančne družbe	109:75	119:75
Južne železnice	728 —	729 —
Državne železnice	881:75	882:75
Alpine-Montan	363 —	365 —
Celjske sladkorne družbe	283 —	284 —
Zivnostenske banke	283 —	284 —

Načine.	11:37	11:40
Cekinj	117:60	117:80
Marke	95:50	95:60
Frankl	94:90	95:10
Lire	253:75	254:50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 3. januarja 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50
---------------------------------	-------

Trgovina

se odda takoj v najem.

Več pove Matija Šafarič, Ra-deča pri Zidanem mestu. 4

Za predpustne veselice se priporoča godba na lok

v Zagorju ob Savi, katera se dobi od

6 mož naprej po jako nizki ceni. 4355

Bukova drva I

cela, popolnoma suha

po 1 m dolga . . . . . K 11-
za meter in

po 24 col 7-
za meter se dobijo pri 4330

JOS. LORENZI, LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 44. Telefon št. 153.

Na Krajskem Stajenku, Gorilom in v kri-
dobro vpeljani

potnik

želi sprejeti zastopstvo veče vinske
trgovine ali kakega paromlina. Ponudbe pod „Potnik“ na upravništvo »Slov. Naroda«. 4443

OTROCI PAPEŽA

Roman iz Rimsko zgodovine.

Spisal M. ZEVACO.

Velika osmerka, strani 492. — Cena broš. K 3-50
Lahko in pjetno pisan roman iz časov laške renesanse, ki ima po bogastvu snovi in fascinirajoč zanimivosti pripevovanja le malo vrstnikov v svetovni literaturi. Tretjatoč razburjenja sledi bralec burnim usodam Ragastena in lepe Primavere, ki se odigravajo v kravji senici Borgijev. Papiča Aleksandra, njegovega sina Cezarja in hčere, zloglasne Lukrecije. Veren kolorit, zdrav humor in pestra mnogoljubnost priporoča to knjigo vsem ljubiteljem živahnih, dramatično burnih zgodovinskih povesti.

Dobiva se v knjigarni 4199

L. SCHWENTNERJA
Ljubljana, Prešernova ul. 3.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoč potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto

Zahtevajte cenike!

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasev nim pravno naravno in zdravo barvo. Dobri se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navdilem po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trnčo št. 1.

Pouhčne šminke in puder najfinje, po zmernih cenah.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

pripravlja naslednja dela:

	broj.	vez.
Adrejan Lovšik: Rdeči smeh	K 1-40.	240
Ašker: Izlet v Carigrad	» -80.	
Prešernov album	» 240.	
Beg: Ustoličenje koroških vojvod	» -30.	
» Slovensko nemška meja na Koroškem	» 1-40.	240
» Narodni kataster Koroške	» -60.	
Bened: Sumarsky. Brodkovski odvetnik	» 1-50.	250
Bojan: Doktor Holman	» -50.	
Burnetti: Mali lord	» 1-60.	260
Cankar: Aleš iz Razora	» 1-50.	250
Časnikarstvo in naši časniki	» -80.	
Cech Svatopluk: Med knjigami in ljudmi	» -50.	
Erjavec-Sajovic: V naravi	» 1-20.	170
Halevy: Dnevnik	» -60.	
Jurčič: Zbrani spisi I.—XL	» 1-20.	2-
Jelinc: Ukrainske dume	» -30.	
Lah: Vaška kronika	» 1-70.	270
Lipič: Strahalci dveh kralj. II. à	» 1—.	2-
» Ljubezen in junata strahopetnega praperčaka	» -80.	160
Murnik: Najhujši sovražniki	» -60.	
Oblak: Stara devica	» -60.	160
* Razne pripovedi	» -80.	
Remec: Ljubezen Končanove Klare	» 1-50.	250
» Premaganci	» -60.	160
» V študentovskih ulicah	» 1-50.	250
» Zadnji rođovine Benalja	» 1-50.	250
Rušič: Mina	» 1-20.	2-
Sencar: Čez traže do sreče	» 1-20.	220
Šepetavec: Zajubljeni kapucin	» 1—.	180
» Stirje ruske slike	» -60.	160
Theurel: Undina	» -90.	
Trestenjak: Slovensko gledališče	» 2—.	
Vesel: Libera nos a malo	» 1-40.	220
Zarnik: Zbrani spisi	» 1—.	
Zun: Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu	» 3—.	

Trgovski pomočnik

se sprejme v trgov. mešanega blaga.

Starejši imajo prednost. — Ponudbe naj se pošljajo na upravnštvo »Slovenskega Naroda«. 4445

Išče se zanesljiv in izvežban

dacar

naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 4287

Proda se majhna hiša

z vrtom v sredini Ljubljane,

bližu električne železnice, ugodno za penzioniste ali za družino, ki imajo več otrok, ker je v bližini šola.

Naslov se izve v upravnštvo »Slov. Naroda«. 4442

Popolnoma nov in preizkušen

kinematograf

je po ceni na prodaj. Eventualno se išče kompanjon za pravo kinematografskega gledišča.

Ponudbe pod »Kino« na upravnštvo »Slov. Naroda«. 2

Na jugu Avstrije se za pivovarno na deželi za čimpnej

išče spremen knjigovodja

besedi in pisati zmožen italijanskega, nemškega ali kakega slovenskega jezika. Ponudniki naj svoje ponudbe v nemškem in italijanskem jeziku spisati, s prepisi izpričevali in zahtevo plačati naslovilo pod: »Dauernd W. I. 9034« na Rudolfa Mosse Dunaj, I. Seilershäte 2.

4460

Akord za lomljen kamen.

Išče se akordant, ki prevzame do spomladni napravljenje 50.000 m³ lomljenega kamenja. Ni izključeno, da dobi pozneje v akord velik kamenolom. Treba je kavcije. — Ponudbe pod „Akord za lomljen kamen“ na arhitekta Höningsberg & Deutsch, c. in kr. dvorna stavbnika, Zagreb.

Po najvišjem narociu Njegovega ces. in kr. apostolskega Velikanstva.

41. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v drž. zboru zastopanih kraljestev in dežela.

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji zak. dovoljena, ima 21.145 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K.

Glavni dobitek 200.000 K.

Javno žrebanje bo 15. februarja 1912. — Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vor-dere Zollamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzo-javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce srečk zastonj. — Srečke se dopošljejo poštne prosto.

Od c. kr. loterij. dohod. ravnateljstva (odd. za drž. loterije).

Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta štev. 26 (poleg plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta štev. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, mostove, strole, dvorane, zazidke turbin.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov, prevzetje zgradb, tehnična mnenja. ::

: Vodovodi, električne centrale, turbine, mlini, žage, opekarne, moderne apnenice. ::

: Obisk strokovnih inženirjev na željo.

